

Dorthe Boe Danbjørgs tale ved demonstrationen "Tjenestemandstirsdag"

Taler

Dorthe Boe Danbjørg
Forkvinde for Dansk
Sygeplejeråd

Dato

20. april 2021

Sted

Christiansborgs Slotsplads

Omstændigheder

Tjenestemandstirsdag er titlen på den række af demonstrationer som en tværfaglig gruppe af aktivister fra de traditionelle kvindefag er gået sammen om at arrangere hver tirsdag foran Christiansborg for at få et opgør med Tjenestemandstirsdagsreformen fra 1969.

Kære alle

Hvor er det godt, at vi står her – sammen. Hvor er det godt, at vi -sygeplejersker, pædagoger, jordemødre, socialrådgivere og andre faggrupper - kæmper side om side for den løn, vi er værd. For vi er mere værd.

Tjenestemandstirsdag er udtryk for, at vi i fag med ulige løn ikke vil finde os i uretfærdigheden længere.

Fælles for vores fag er ønsket om at ville gøre en forskel for andre mennesker. En forskel for den syge, den fødende, borgere med særlige behov, de små børn.

Det danske velfærdssamfund, som vi kender det, kan ikke bestå uden os. Hvem skal tage hånd om de syge eller passe vores børn?

Derfor er manglende ligeløn en trussel mod velfærden. For mange forlader vores fag, fordi de er utilfredse med løn og arbejdsforhold. For få unge kan se perspektivet i at gå ind i fag med dårlig løn for jobs med højt tempo og stort ansvar.

Men vi tager kampen op. Og jeg tror, at vi lige nu rider med på en bølge. De senere år er kvinder og minoriteter - i Danmark og ude i verden - begyndt at sige fra. Vi vil ikke finde os i, at man på grund af sit køn, hudfarve eller handicap behandles anderledes.

Kvinder har med #metoo sagt nej til de mænd – og systemer, der mener, at en hånd på låret fra chefen er ok. Kvinder har sagt nej til sex uden samtykke. Og for første gang siden 1970'erne ser det ud til, at der sker et væsentligt ryk væk fra sexismen og på vej mod ligestilling.

Det momentum skal vi bruge. Vi siger – kvinder som mænd - nej til en løn, der er udtryk for et forældet syn på køn og arbejde, som det så ud i forrige århundrede.

Vi vil ikke længere betales mindre for vores arbejde, fordi vi for mere end 50 år siden blev vurderet mindre værd. Mindre værd fordi vores fag primært blev varetaget af kvinder. Kvinder som ikke skulle forsørge en familie og blot havde brug for lidt lommepenge.

Da Folketinget i 1969 vedtog Tjenestemandsreformen, blev de offentligt ansatte indplaceret i 40 forskellige lønrammer.

Dermed blev der politisk skabt et lønhierarki i den offentlige sektor. Sygeplejerskerne, pædagogerne, socialrådgiverne og jordemødre blev sammen med andre såkaldte ”kvindefag” placeret alt for lavt.

Historien kender I alt for godt. Det er baggrunden for, at I står her ved Christiansborg på denne tirsdag og siger ’slut med 1969’.

For Dansk Sygeplejeråd er historien om Tjenestemandsreformen også særdeles velkendt.

Vi har gennem mange år kæmpet en kamp – politisk og ved forhandlingsbordet – mod konsekvenserne af den aftale, som i 1969 forseglede lav løn som vores fags skæbne.

Allerede i 1919 ved den første tjenestemandslov var sygeplejerskerne utilfredse med deres lave indplacering i det offentlige lønhierarki.

I 1969, da den famøse reform blev lavet, fører den lave indplacering til massiv utilfredshed blandt sygeplejerskerne.

Daværende formand, Kirsten Stallknecht udtrykte dengang: *”Det er helt forkasteligt. At man ikke engang har villet høre på, hvad vi sagde om vores mening om sygeplejerskernes indplacering. At der kan sidde en tjenestemandskommission, som ikke har noget særligt kendskab til sygeplejerskernes ansvars- og arbejdsområder. Og at man ikke, når vi fremsender vores forslag, kalder os ind til en drøftelse om dette. (...) Det var jo ret latterligt.”*

Og det ER både latterligt og forkasteligt, at der ikke blev lyttet til os sygeplejersker – eller andre kvindefag – dengang. For trods protesterne blev der ikke rykket et komma i aftalen.

Utilfredsheden var årsag til, at sygeplejerskerne i 1973 strejkede under ”Vinterkrigen”. I 1985 varsles konflikt sammen med den øvrige fagbevægelse, og igen i 1995 strejker sygeplejerskerne for bedre løn.

Historien gentager sig i 1999 og 2008.

Fire gange. Fire gange har sygeplejerskerne strejket for at få den løn, de fortjener. Det gør sygeplejerskerne til en af de faggrupper, der har strejket mest gennem tiden. Men flere af jer, der står her i dag, har også været i strejke mange gange, og det har I jo, fordi vi alle er ramt af den samme uretfærdige indplacering.

Trods de mange strejker – der alle har handlet om løn – står vi sammen her i dag foran Christiansborg, fordi lønnen fortsat er for lav.

Vi har i Dansk Sygeplejeråd gennem årene arbejdet massivt for lønforbedringer ved forhandlingsbordene.

Men små stigninger slår ikke til, når der er et lønefterslæb på mellem 15-20 procent. Så meget mere ville sygeplejerskerne nemlig få, hvis deres fag i 1969 havde været et mandefag.

Det er vigtigt at indse, at vi ikke kan løse det store lønefterslæb ved forhandlingsbordet om overenskomsterne.

Analysen bakkes op af de adskillige forskere, der gennem årene har belyst ligelønsspørgsmålet.

En løsning i OK-systemet ville kræve, at andre faggrupper skule betale for, at sygeplejersker og andre kvindedominerede fag bliver løftet. Det går de aldrig med til. Og det er heller ikke rimeligt.

For uligelønnen er et politisk skabt problem, som kræver en politisk løsning. Politikerne på Christiansborg skal på banen. De skal tage ansvar for at løse det problem, de skabte med Tjenestemandreformen i 1969.

For at nå i mål med et endeligt opgør med Tjenestemandreformen skal vi kæmpe i flok.

Hvis vi alle – aktivister, politisk valgte, tillidsfolk og medlemmer – trækker i samme retning, tror jeg, at vi kan nå målet.

Men det er vigtigt, at vi står sammen, også selvom vi er utålmodige. Jeg er også utålmodighed over, at der ikke er sket mere. Men jeg er mere optimistisk omkring vores kamp for en ordentlig løn, end jeg har været længe!

Når vi kæmper vores fælles kamp, skal vi hver især gøre det, vi er bedst til.

Jeg vil gerne sige tak til alle jer, der står her i dag og vil stå her tirsdag efter tirsdag. Det er på grund af den aktivisme, som I udviser, at vi gør politikere og befolkningen opmærksomme på, at vi står sammen, og at vi ikke går væk, før problemet er løst.

Også digitalt er I gode til at sprede budskabet og skabe engagement omkring jer.

I Dansk Sygeplejeråd mødes vi med politikere, den øvrige fagbevægelse og andre organisationer for at få løst problemet.

Vi arbejder målrettet på at skabe de løsninger, som skal til for, at sygeplejersker får en løn, der modsvarer deres uddannelse, opgaver og ansvar.

Tilsammen udgør vi et stærkt fællesskab.

Fællesskabet er også stærkt mellem faggrupperne. Om du er pædagog, sygeplejerske, socialrådgiver eller jordemoder, så kæmper vi sammen – alle for

en.

Vi er i en tid med stor opbakning til og respekt for vores fag. Derfor vil vi også se handling, og ikke bare tomme ord.

Det betyder ikke, at vi får ligeløn i morgen. Der er stadig lang vej til at få skabt politisk vilje til at ændre ved præmisserne i Tjenestemandstilsættelsesreformen.

Men vi kan mærke den bevægelse der er, og vi ved, at store politiske kampe tager tid. Pædagogerne har kæmpet meget længe for minimumsnormeringer. Til sidst lykkedes det. Men kun ved et vedvarende massivt pres fra både græsrodder og fagbevægelse.

Derfor er vi nødt til at være tålmodige – og vedholdende. Men vi giver ikke op. Vi bliver ved. For vores lønindplacering er både forkastelig og latterlig.

Kæmp kampen – sammen. Vi er mere værd!

Tak for ordet.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Agitationstale, Demonstrationstale, Fagbevægelsen, Ok21

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/dorthe-boe-dansbjergs-tale-ved-demonstrationen-tjenestemandstirsdag>